

Reverse

EUROPEAN PROJECT
TO PRESERVE BIODIVERSITY

Euskadi bizi baten alde

Euskadiko Biodibertsitatearen Karta

European Union

European Regional Development Fund

Aurkezpena

Lurreko bizitza-mota guztiek osatzen dute **biodibertsitatea**, unibertsoan gure planetari berezitasuna ematen diotenak. Biodibertsitatea gizakia lurrian izatearen oinarria da, munduko beste bizidun guztiekin partekatzen dugun **natur eta kultur ondarea**. Gure natur baliabideen funtsa eta klimaren erregulatzaileria izateaz gain, pertsonak emozioen eta kulturaren bitartez biodibertsitateari lotuta gaude, eta berau bizi-kalitatearen eta ongizatearen iturri da, gure bizitzari zentzua ematen diona.

Biodibertsitatea lurraren historian inoiz eman ez den abiadura ari da galtzen. Galera hori eragiten duten arrazoiak ez dira hurrengo hamarkadetan ahulduko, ezta desagertuko ere, lehenbailehen neurri erabakigarriak hartu ezean, batez ere, planetako gizarte aberatsenek **garapen-eta kontsumo-ereduak** aldatzen ez badituzte.

Bestalde, biodibertsitatearen zaintza garapen sozial eta ekonomikoarekin **bateragarria da**; are gehiago, mundu mailako krisi-egoera honetan garapen iraunkorra lortzeko aukera eskaintzen digu .

Biodibertsitatearen zaintza pertsona, enpresa, erakunde eta administrazio guztien ardura da. Gainera, belaunaldien arteko ardura ere bada, gure belaunaldiak ezin baitu bere ongizatea natur kapitalaren hondamendian oinarritu, kapital hori pertsona guztien **komuneko ondarea** baita, bai gaur egun planetan bizi garenona, baita bizi izan diren eta bizi izango direnena ere.

Euskadiko Biodibertsitatearen gainean epe ertainerako dugun ikuspegia

Euskadiko Biodibertsitatearen Karta honek proposatzen dituen jomugak eta ekintza gakoak euskal gizarteak eta biodibertsitateak duten harreman estuaren eta elkarren beharraren gaineko begirada baikor eta partekatuaren ondorio dira, eta egoera zehatz bat lortzea dute helburu.

Egoera aproposa horretan, bai gizarteak berak, baita administrazioek, arlokako eragileek, sustatzaileek eta profesionalek ere, argi dute biodibertsitatea guztion ondatza eta gizarterako aberastasun-iturri dela, bizi-kalitatea eta pertsonen ongizatea hobetzen laguntzen duena. Hori dela eta, biodibertsitatea haien eguneroko eginkizunetan kontuan hartuz, beraz zaintzeko konpromisoa hartzen dute; horrela, egungo kontsumo-gizartearen eredua aldatu ahal izango baita.

Beraz, Karta honen sinatzaileok...

Honako helburu eta funtsezko ekintza hauek ditugu xede

- Benetako gizarte-eredu iraunkorra lortuko da, biodibertsitatearekin egoki orekatua egongo dena.
- Baliabideak pertsona guztien eskura jarriko dira, biodibertsitatea zer den, bizitzarako zergatik den ezinbestekoa eta gizartearen bizi-kalitatean nola eragiten duen jakin dezaten.
- Ezagutu eta onartu egingo dugu gure eguneroko bizitzan biodibertsitateak duen balioa, eta gizarte osoari eskatuko zaio argi adierazteko.
- Pertsonak informatu, sentsibilizatu eta hezi egingo dira, gaur egungo biztanleriak eta baliabideen kontsumoak biodibertsitatean duten eraginaren inguruan.
- Kontsumo arduratsuari ekingo zaio, baliabide naturaletan, oro har, eta biodibertsitatean, bereziki, eragiten dugun presioa moteltzeko.

GIZARTEKIDEAK GAREN ALDETIK

Hitza ematen dugu, dela bakarkako ekintza xumeen bidez, dela talde-ekimenen bidez, urrats irmoak emango ditugula, benetan iraunkorra izango den gizarte-eredua lortzeko, jarduera ekonomikoak eta biodibertsitateak gizartearentzat sortzen dituzten onurak eta zerbitzuak bateragarri egingo dituen gizarte-eredua. Gizarte-eztabaidan eta politikoen agendan biodibertsitateak lehentasuna izan dezala eskatzen dugu.

- Aldarrikatu egingo da bete daitezela biodibertsitateari eragiten dioten egungo arauak eta planak, batez ere natur baliabideei (lurzorua, airea eta ura barne) zuzenean eragiten dieten arloei dagozkienak.
- Administrazioei eskatuko zaie, erabakiak hartzerakoan, haien prozedura eta kalkuluetan ingurumen-kostu eta -onurak sar ditzatela.
- Ekonomia-baliabide publikoen kudeaketan gardentasuna exijituko da.
- Produktuen salneurriek baliabideei lotutako ingurumenaren kanpo-eraginak (positiboak zein negatiboak) isla ditzatela eskatuko da, baita baliabide horiek agorgarriak direla ere.
- Ikerketa-, teknologia- eta berrikuntza-arloen garapena sustatuko da.
- Teknologia garbiak aplikatzea bultzatuko da.

NEKAZARITZARI ETA NEKAZARITZAKO ELIKAGAI EI LOTUTA

*Benetan hartzen ditugu aintzat nekazaritzak gizar-
te osoarentzat sortzen dituen onurak, eta konpro-
miso sendoa hartzen dugu nekazaritza jasanga-
rriaren alde, nekazaritza-praktika batzuek biodi-
bertsitatean duten eragin negatiboa murriztuko
duen nekazaritza baten alde. Nekazariak
nekazaritza-biodibertsitatea zaintzen dutela uste
dugu, baita horri lotutako kultura eta ezagutza ere,
eta ondare komuna diren aldetik guzti horiek
babesteko eskatzen dugu.*

- Nekazaritza-politikaren eta -ekoizpenaren arduradunek zein kontsumitzaileek beren erabakiek biodibertsitatean zer-nolako aztarna uzten duten ikus dezaten lortuko da, baita biodibertsitatearen beraren garrantzia ikus dezaten ere.
- Finantziario publikoa jasotzeko, funtsezko baldintza izango da nekazaritza- eta baso-proiektuek biodibertsitatean eragin positiboa izatea.
- Biodibertsitatearen balioen eta berauen eboluzioaren jarraipena egingo dute nekazaritzaren eta basoen antola-
mentuak eta plangintzak.
- Bertako barietate eta arrazetatik eratorritako nekazaritza-
elikagai eta -produktuak merkaturatzea bultzatuko da, estrategia eta marketing-ekimen koordinatu eta berariaz-
koen bidez; horrez gain, natura-balio handiko nekazari-
tzako lurra sustatuko dira, zertarako eta, biodibertsitatea zaindu, landa-paisaiak mantendu eta landa-garapena bizkortzeko.
- Uko egingo zaio genetikoki eraldatutako organismoak (GEO) ingurumenean sartzeari.
- Jatorriari, ekoizteko erari eta biodibertsitatearen gaineko inpaktuari buruzko informazioa agerian jarriko da nekazaritza-produktuen etiketan.
- Nekazaritza- eta baso-eremuan erabakiak hartzeko ardura dutenei eta nekazaritza- eta baso-ekoizpenean dihardute-
nei argi adieraziko zaie haien erabaki eta ekimene-
ker-nolako eragina duten biodibertsitatean.
- Nekazaritza- eta baso-praktiketan jarduten duten guztiak sentibilizatu eta prestatu egingo dira nekazaritza-
biodibertsitateari buruz, eta edukiak egokitu egingo dira lurraldeari buruz duten ikuspegira.
- Nekazaritzaren aldetik interesa duen biodibertsitatea zaindu egingo da; horretarako, programa bat sortuko da, nekazaritza-baliabide genetikokoak gordetzeko, bai gene-
bankuetan (*ex-situ*), bai nekazaritza-ustategietan bertan (*in-situ*), eta nekazaritza-eragileen sareak sustatuko dira, ezagutzak elkar trukatzeko.
- Nekazaritza-biodibertsitateari lotutako kultura-ondarea eta ezagutza zaindu egingo dira.

TURISMOAREN HARIRA

Turismo jasangarriaren alde egiten dugu, irmoki, lurraldearen natura-balioak zaindu eta ezagutara-ziko dituen turismoaren alde, elementu horien balioa agerian jarri, eta haien garrantziaz sentsibilizatuko duen turismoaren alde, hain zuzen. Argi dugu turismoak eragin positiboa izan behar duela bertoko komunitateetan, landa-komunitateetan bereziki, zeren eta, landa-eremuetako biztanleak erabakigarriak baitira paisaiaren balioak eta funtzio ekologikoak mantentzeko.

- Biodibertsitatea ezagutarazi eta hari buruz sentsibilizatuko duten turismo-produktuak bultzatuko dira, biodibertsitatea zaintzen lagunduko dutenak eta bertoko komunitateetan eragin positiboa izango dutenak.
- Turismoak erabiltzen dituen natura-baliabideak muga ekologiko seguruen barruan kudeatu eta ustiatuko dira, hau da, biodibertsitatea kontserbatzea ahalbidetzen duten mugen barruan.
- Turismoaren arloko administrazioak, eragileak eta sustatzaileak, bai eta gizarte osoa ere, biodibertsitatearen garrantziaz sentsibilizatuko dira, eta hura kontserbatzeko konpromisoa har dezaten lortuko da.
- Kontuan hartuko da biodibertsitatea turismoaren inguruko erabakietan, eta biodibertsitatean eta haren eboluzioan turismoak duen eraginaren jarraipena egingo da.
- Erakunde eta arloen arteko koordinaziorik hoberena lortuko da, biodibertsitateari eta turismoari lotutako helburuei dagokienez.
- Naturan edo biodibertsitatean oinarritutako turismo-proiektuek eta-produktuek biodibertsitatearen balioa agerian jarriko dute eta turistak haren garrantziaz ohartaraziko dituzte.
- Turismo-erabilerak aurreikusten diren Natura-Gune Babestuetako turismo-zerbitzuetan, kalitate-sistemak finkatuko dira, bereziki, Europako Turismo Jasangarriaren Karta.
- Turisмотik datozen diru-sarreraren zati bat biodibertsitatearen kontserbazio aktiboko proiektuetarako erabiliko da.
- Sendotu egingo da Euskadi turismo-helmuga jasangarria eta kalitate handikoa denaren pertzeptzioa.

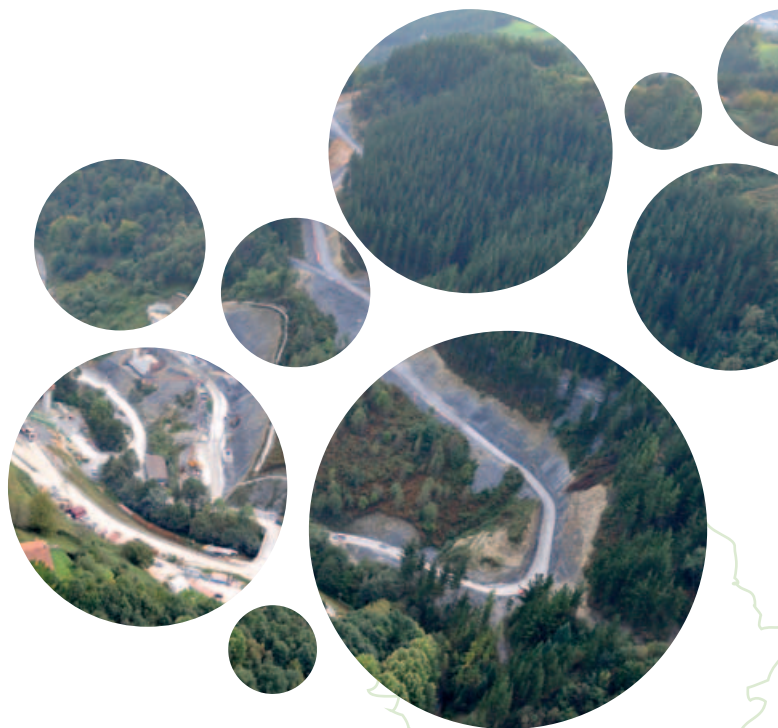

LURRALDE-PLANGINTZAREN INGURUAN

Konpromiso sendoa hartzen dugu lurralde-plangintza jasangarriarekin, prozesu guztietan biodibertsitatea txertatuko duena, haren galera geldiarazteko tresna indartsuenetakoa bera dela jabetuko den lurralde-plangintzarekin, hain zuzen. Lurraldeari koherentzia, lotura eta funtzionaltasun ekologikoa emateko aukera guztiak aprobeztatzen dituen lurralde-plangintzaren aldekoak gara, eta hori lortzeko lurzoruaren erabilerari mugak jartzea ezinbestekoa dela uste dugu.

- Biodibertsitatea egoki txertatuko da lurralde-plangintzaren prozesu guztietan; horretarako, informazioa elkartrukatzea sustatuko da eta estandar, metodologia eta tresna komunak erabiltzea bultzatuko da.
- Erabakiak hartzeko ardura dutenei, teknikariei eta, oro har, gizarte osoari helaraziko zaie biodibertsitateari buruzko informazio egokia, kontuan izan dezaten lurralde-plangintzan.
- Lurralde-plangintzak laguntza erabakigarria emango du habitat-zatitzea eta -suntsitzea Euskadin biodibertsitatearen galera ekartzen duten arrazoi nagusiak izan ez daitezten.
- Finantziazio publikoa jasotzeko, funtsezko baldintza izango da lurralde-plangintzarekin lotutako planek eta proiektuek biodibertsitatean eragin positiboa izatea.
- Nabarmen hobetuko da biodibertsitateari, hura osatzen duten elementuei eta haren kontserbazio-beharrei buruzko ezaguera.
- Biodibertsitatearako garrantzia duten gune guztiak identifikatu eta Gune Babestuen sareetan sartuko dira.

- Ondo zehaztuko dira biodibertsitatea zaintzeko tresna eta baliabideak, eta modu eraginkorrean aplikatu eta oso-osorik beteko dira; tresna horiek lurralde-plangintzan sartuko dira, eta biodibertsitatea zaintzen nola laguntzen duten jarraitu eta ebaluatuko da.
- Gune Babestuen sareak koherenteak eta funtzionalak izan daitezten lortuko da, eta ondo egindakoetatik eta akatsetatik ikasitakoan oinarritutako kudeaketa aplikatuko zaie; horretarako, beharrezkoak dira, jarraipen eta ebaluazio jarraituaren bitartez, aldaketara egokituko diren planifikazio- eta kudeaketa-sistemak.
- Euskadin Azpiegitura Berdea sortuko da, zertarako eta, koherentzia eta lotura ekologikoa Gune Babestuen sareetatik harago mantentzeko, eta ekosistemek hornitzen dituzten ondare eta zerbitzuak gaur egungo gizartearentzat eta datozen belaunaldientzat bermatzeko.
- Lurralde-plangintzan mugak jarriko zaizkio lurzoruaren kontsumoari.

Reverse

EUROPEAN PROJECT
TO PRESERVE BIODIVERSITY

KARTAREN SINADURA

Karta hau Europan biodibertsitatea zaindu eta sustatzeko helburua duen eskualdeen arteko lankidetzarako REVERSE proiektuaren baitan egin da. Euskadin, karta zuzendu zatzaizkien sektore eta eragile guztietako hainbat ordezkari-rik parte hartu dute berau idazteko lanetan.

Eusko Jaurlaritzak gonbita luzatzen die biodibertsitatea zaindu nahi duten erakunde eta herritar guztiei ekimen honekin bat egin eta Euskadiko Biodibertsitatearen Karta sina dezaten.

Euskadiko Biodibertsitatearen Karta hau sinatuta, adierazten dut bere helburuekin ados nagoela, eta, neure izenean edota erakunde baten ordezkari gisa, konpromiso hartzen dut biodibertsitatearen galera geldiarazteko duten ekimenak aurrera eramateko.

Izena:

Erakundea:

Sinadura

Mesedez, orrialde hau sinatu ondoren Reverseren Euskadiko posta elektronikora bidal ezazu, reverse-euskadi@ej-gv.es

Informazio osagarria beha daiteke www.euskadi.net/reverse eta www.reverse.aquitaine.eu / webguneetan. Eskualde Garapeneko Europako Funtsak (EGEF) batera finantzatutako proiektua, INTERREG IVC Programare baitan.

European Union

European Regional Development Fund

